

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 10624/10
Дана 19.05.2010. године
Б Е О Г Р А Д
ул. Немањина бр. 9

ОБЛ-9 СТИЦАЊЕ БЕЗ ОСНОВА

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Говедарица, председника већа, Зоране Делибашић и Снежане Настић, чланова већа, у парници тужилаца **АА** и **АА1**, које заступа **АБ**, против туженог **ББ**, кога заступа **БА**, адвокат, ради стицања без основа, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Општинског суда у Великој Плани П.бр. 617/08 од 24.11.2009. године, у седници већа одржаној дана 19.05.2010. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Општинског суда у Великој Плани П.бр. 617/08 од 24.11.2009. године у делу првог става изреке којим је наложено туженом да тужиоцима солидарно плати дуг по основу стицања без основа, и у другом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Општинског суда у Великој Плани П.бр. 617/08 од 24.11.2009. године у делу првог става изреке само у погледу одлуке о камати и налаже туженом **ББ** да тужиоцима **АА** и **АА1**, солидарно плати законску затезну камату на главни дуг у износу од 429.983,50 динара, почев од доношења првостепене пресуде 24.11.2009. године до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења, док се у преосталом делу тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 376.669,00 динара за период од 27.11.2008. године до 23.11.2009. године и на износ од 56.314,50 динара, почев од 30.12.2008. године до 23.11.2009. године, **ОДБИЈА**.

Образложење

Пресудом Општинског суда у Великој Плани П.бр. 617/08 од 24.11.2009. године, првим ставом изреке, наложено је туженом да тужиоцима солидарно, по основу стицања без основа, исплати износ од 429.983,50 динара, са законском затезном каматом и то на износ од 376.669,00 динара почев од 27.11.2008. године до исплате, а на износ од 56.314,50 динара, почев од 30.12.2008. године до исплате. Другим ставом изреке наложено је туженом да тужиоцима накнади

трошкове парничног поступка у износу од 317.400,00 динара.

Благовремено поднетом жалбом тужени побија пресуду у целини из свих законом прописаних разлога из чл. 360 став 1 Закона о парничном поступку.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 372 ЗПП и оценио да је жалба делимично основана.

У спроведеном првостепеном поступку нису почињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 361 став 2 тачка 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Побијана пресуда садржи потпуне и јасне разлоге о свим важним чињеницима, који не противрече садржини доказа у списима, тако да се законитост и правилност пресуде са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи жалбе о почињеној битној повреди одредаба парничног поступка из чл. 361 став 2 тачка 12 ЗПП.

Чињенично стање важно за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева у поступку је потпуно и правилно утврђено изведеним доказима, који су правилно оцењени применом чл. 8 ЗПП. Према утврђеном чињеничном стању тужиоци као продавци и тужени као купац закључили су дана 15.08.1983. године Уговор о продаји аа. Правноснажном пресудом Општинског суда у Великој Плани П.бр. 136/84 од 16.03.1984. године утврђено је да је Уговор о продаји ништав. У истом поступку правноснажном пресудом П.бр. 315/93 од 22.09.1993. године одбијен је захтев тужилаца којим су тражили да се наложи туженом да им преда у државину непокретности које су предмет Уговора. У поступку је утврђено да су тужиоци туженом продали непокретности за продајну цену у износу од 700.000,00 тадашњих динара. Тужени је тужиоцима на име капаре исплатио износ од 90.000,00 динара, а након тога исплатио је и износ од 400.000,00 динара. Тужиоци су 24.12.1993. године опоменули туженог на исплату преосталог дела продајне цене у износу од 210.000,00 динара, остављајући му рок од три дана за исплату. Тужени је опомену примио дана 26.12.1983. године и сутрадан је отишао код пуномоћника тужилаца, од кога је и добио опомену, настојећи да исплати остатак продајне цене. Тужиоци су дана 28.12.1993. године одбили да приме преостали износ продајне цене, па је тужени преостали износ цене послао тужиоцима 19.01.1994. године, који су тужиоци одбили да приме, а које чињенице у поступку нису биле спорне. Од закључења Уговора о продаји непокретности тужени се налази у државини непокретности. У поступку није било спорно да тужени тужиоцима није исплатио 30% цене парцела и објекта, као и да валоризовани износ цене парцела на дан вештачења 27.11.2008. године износи 373.669,00 динара, а објекта на дан вештачења 30.12.2008. године 56.314,50 динара. Тужба за исплату преосталог износа цене поднета је првостепеном суду дана 08.04.1998. године пошто је поступак за реституцију правноснажно завршен дана 21.07.1994. године. У одговору на тужбу од 18.04.1998. године, а што међу странкама није било спорно, тужени је признао постојање дуга према тужиоцима који се односи на исплату преосталог износа цене, док је оспорио тужбени захтев за исплату законске затезне камате због поверилачке доцње тужилаца, који су по његовом мишљењу, без оправданог разлога одбили испуњење преосталог дела обавезе.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право одредбу чл. 371 Закона о облигационим односима када је приговор застарелости потраживања туженог одбио као неоснован, а применом чл. 210 истог Закона наложио туженом да тужиоцима солидарно исплати валоризовани преостали износ продајне цене непокретности, за који износ се његова имовина, без правног основа, увећала на рачун имовине туженог. За своју одлуку првостепени суд је дао јасне и на закону засноване разлоге, које прихвата и другостепени суд, због чега их у образложењу одлуке не понавља.

Одредбом чл. 371 Закона о облигационим односима прописано је да потраживање по основу стицања без основа застарева у општем року застарелости потраживања од десет година.

Последице ништавости уговора прописане су одредбом чл. 104 ЗОО. Тужбени захтев тужилаца за повраћај у државину непокретности које су биле предмет правног посла за који је правноснажном пресудом првостепеног суда утврђено да је ништав одбијен је пресудом првостепеног суда од 22.09.1993. године, која је постала правноснажна 21.07.1994. године. Стога је правилан закључак првостепеног суда да рок застарелости потраживања по основу стицања без основа почиње да тече од момента када је парница за реституцију правноснажно завршена, 22.07.1994. године. С обзиром на датум подношења тужбе у овом поступку 08.04.1998. године правилан је закључак првостепеног суда да је приговор застарелости потраживања неоснован, јер је тужба поднета пре истека законом прописаног рока застарелости потраживања.

Правни посао који су странке закључиле је ништав од момента када је закључен, па правноснажна пресуда првостепеног суда којом је утврђено да је правни посао ништав производи правно дејство уназад, од закључења правног посла, а не од правноснажности пресуде. Правноснажношћу пресуде којом је одбијен тужбени захтев тужилац за повраћај у државину непокретности применом чл. 104 став 2 ЗОО, тужени је одлуком државног органа стекао правни основ за државину непокретности, па је у обавези да тужиоцима исплати преостали износ продајне цене непокретности у смислу чл. 210 ЗОО, а за који износ се имовина туженог по одбијању захтева за реституцију увећала на рачун имовине тужилаца, без правног основа.

Валоризација преосталог износа продајне цене коју тужени држи без правног основа утврђена је вештачењем. На главној расправи одржаној дана 01.09.2009. године, на којој је изведен доказ саслушањем судског вештака, тужени нису имали примедбе на налаз и мишљење вештака, па налаз и мишљење вештака не могу оспоравати у жалбеном поступку.

У поступку није било спорно да је правноснажном пресудом првостепеног суда П.бр. 315/93 од 22.09.1993. године захтев тужилаца за риституцију одбијен због тога што су тужиоци без оправданог разлога одбили да приме преостали износ продајне цене због чега су још 19.01.1994. године као повериоци у двострано правном послу дошли у доцњу. Доцња поверилаца туженог не ослобађа обавезе исплате преосталог износа продајне цене, који држи без правног основа, јер се тужени пре покретања спора могао ослободити обавезе полагањем преосталог износа продајне цене код суда сагласно чл. 327

до 331 ЗОО, а што тужени није учинио.

Тужиоци тужбом не траже извршење уговора, па се супротно наводима жалбе у овом поступку не примењују одредбе чл. 326 став 2 ЗОО, којима су прописане последице дејства доцње поверилаца, када облигација има извор у правном послу. Основ овог спора је стицање без основа, па како тужени, иако је у одговору на тужбу признао чињеничне наводе тужбе у погледу права тужилаца на исплату преосталог износа продајне цене, преостали износ продајне цене није положио код суда, обавеза туженог по основу стицања без основа сагласно чл. 331 став 2 ЗОО није престала, па сагласно ставу 4 ове законске одредбе није престало ни право тужилаца да захтевају исплату законске затезне камате. Стога, супротно наводима жалбе, тужиоцима припада право на законску затезну камату сагласно чл. 214 ЗОО.

Висина новчаног потраживања стеченог без основа утврђује се по ценама у време доношења судске одлуке. Првостепена пресуда донета је дана 24.11.2009. године, а висина стеченог без основа утврђена је вештачењем дана 27.11. и 30.12.2008. године. Терет доказивања висине новчаног потраживања стеченог без основа је на тужиоцима као повериоцима, па им право на повраћај датог сагласно чл. 210 и 214 ЗОО припада у висини коју су у поступку доказали, али са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Стога је првостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право само у погледу датума доспелости исплате законске затезне камате на доспели а неисплаћени износ новчаног потраживања стеченог без основа, па је првостепена пресуда морала бити преиначена само у том делу, тако што је другостепени суд тужиоцима досудио законску затезну камату на износ стечен без основа од пресуђења до исплате, док је у преосталом делу тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ стечен без основа од вештачења до пресуђења одбио као неоснован.

На основу изложеног, Апелациони суд је применом чл. 375 ЗПП одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у делу првог става изреке којим је одлучено о главној ствари, као у изреци ове пресуде у првом ставу, а применом чл. 380 тачка 4 ЗПП преиначио првостепену пресуду у делу првог става изреке којим је одлучено о споредном потраживању, као у изреци ове пресуде у другом ставу.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом чл. 149, 150, 158 и 159 ЗПП и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Марина Говедарица

МРС

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић